

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí 9. júla 2013 v Bratislave v trestnej veci **obvineného J. N. , pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby** podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., o dovolaní obvineného, podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. J. G., proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1To 27/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. N. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, zo dňa 9. marca 2011, sp. zn. 1T 135/2010, bol obvinený J. N. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v dobe od mesiaca júl 2008 do 22. februára 2010 spôsobil svojej manželke S. N., nar. X., v mieste ich trvalého bydliska v L., fyzické a psychické utrpenie tým, že jej nadával do španielskych kuriev, kontroloval jej telefón a poštu, od mesiaca október 2008, kedy začala pracovať na čerpacej stanici T., kontroloval ju v práci a počas cesty z práce domov; viackrát denne jej na pracovisko telefonoval, a keď mu telefón nezodvihla, kričal na ňu, rozbil jej viacero mobilných telefónov, neustále na ňu žiarlil, vykrikoval jej, že sa kurví, vyhrážal sa jej, že ju doreže, doreže jej tvár a poleje ju kyselinou, v bližšie nezistený deň v uvedenom období ju udrel hrnčekom do hánky ruky pri tom, keď ju chcel udrieť po hlave a ona sa bránila; viackrát ju chytil pod krk a chcel ju škrtiť, a keď kričala a pribehli ich synovia, prestal; v bližšie neurčený deň v januári 2010 na ulici po nej pľuval, škrtil ju, vravel jej, že je kurva a domov aj tak nepríde; bránil jej stretávať sa najmä s matkou a bratom; bránil jej sprchovať

sa, vykrikoval jej, že nič nevie, oblieval ju čajom, nútil ju starať sa o neho; z elektrickej siete vypínal televízor, vytýkal jej, že mína veľa vody a elektriny; najmenej od novembra 2009 ju vyhadzoval z ich bytu, preto v obave o svoj život radšej z bytu viackrát odišla k svojej matke, a keď sa o niekoľko dní vrátila do bytu, znovu ju vyhadzoval, jeho agresivita voči nej sa stupňovala, vynucoval si od nej násilím pohlavný styk aj napriek jej odmietaniu, preto v obave, aby jej neublížil, radšej sa mu podvolila a súlož vykonala proti svojej vôli; keď s pohlavným stykom nesúhlasila, vyhadzoval ju z izby a z bytu; z jeho správania mala strach a obavy z uskutočnenia vyhrožok, pričom takéto psychické a fyzické utrpenie jej spôsoboval napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 2T 178/2004, zo 6. decembra 2004, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To 52/2005, z 29. marca 2005 bol za taký čin odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3,5 roka, z ktorého bol dňa 22. novembra 2007 podmienene prepustený s určením skúšobnej doby v trvaní 4 roky.

Za to bol obvinenému podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote podal odvolanie obvinený J. N., ktoré následne doplnil prostredníctvom svojho obhajcu. Odvolanie smerovalo proti výroku o vine a treste.

Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1To 27/2011, ako súd odvolací, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1T 135/2010, z 9. marca 2011, uznal obvineného J. N. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a uložil mu podľa § 208 ods. 2, § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov.

Obvinený J. N. písomným podaním z 8. apríla 2013 (doručeným súdu prvého stupňa 24. apríla 2013) podal prostredníctvom obhajcu JUDr. J. G., proti uvedeným rozhodnutiam okresného a krajského súdu dovolanie.

V dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie zisteného skutku a nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia, konkrétne použitie § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., § 122 ods. 10, ods. 12 Tr. zák., čo podľa jeho názoru zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Zároveň namietal aj skutočnosť, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Žiadal, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie (správne má byť rozsudok) Krajského súdu v Žiline, zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1To 27/2011, a prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol podľa dovolateľa naplnený tým, že žalovaný skutok bol nesprávne právne posúdený. V danom prípade bolo nesprávne aplikované ustanovenie § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a ustanovenie § 122 ods. 10, ods. 12 Tr. zák. Podľa názoru obvineného zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2. písm. c/ Tr. zák. je trestným činom trvácim. Súdna prax i právna teória pri posudzovaní tohto trestného činu vychádza z momentu jeho spáchania. Jednotu trestného skutku, ktorý zakladá trváci (rovnako i pokračovací alebo hromadný) trestný čin, nie je možné narušiť jeho rozdelením. Podľa § 122 ods. 10 Tr. zák. za čas spáchania trvácneho trestného činu (pokračovacieho i hromadného) sa považuje moment ukončenia trestného činu, okamih, kedy zanikol protiprávny stav, kedy bol ukončený posledný útok (R94/2002). V prípade dovolateľa za tento deň možno považovať deň 22. februára 2010. Podľa § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. možno páchatel'a uznať za vinného z tohto trestného činu len za podmienky, že bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch prepustený z výkonu trestu odňatia slobody za takýto čin. Dovolateľ túto podmienku nespĺňa, keďže bol z výkonu trestu odňatia slobody prepustený dňa 22. novembra 2007. Aby táto podmienka bola splnená, musel by byť prepustený z výkonu trestu odňatia slobody po dni 22. februári 2008.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolateľ uviedol, že na hlavnom pojednávaní dňa 3. februára 2011 súd vylúchol poškodenú S. N. v neprítomnosti obvineného, ktorý s takýmto postupom nesúhlasil. Súd postupoval podľa § 262 Tr. por. Nie je možné zistiť, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že v prítomnosti obvineného by svedkyňa nevy povedala pravdu, resp. že by jej z podaného

svedectva hrozila ujma na zdraví. Podľa názoru dovolateľa, takýto postup súdu musí byť v trestnom konaní výnimočný a jeho dôvodnosť preukázaná.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie (správne má byť rozsudok) Krajského súdu v Žiline, zo dňa 19. apríla 2011, sp. zn. 1To 27/2011, a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že poškodená S. N. bola vyslúchnutá v neprítomnosti obvineného v súlade s ust. § 262 Tr. por. Poškodená požiadala súd, aby sa výsluch vykonal v neprítomnosti obvineného pre jej panický strach z neho. Počas výsluchu poškodenej bol prítomný obhajca obvineného, ktorý mal možnosť poškodenú vyslúchnuť a klást' jej otázky. Výpoveď poškodenej bola obvinenému prečítaná a tiež mu bolo umožnené položiť poškodenej otázky prostredníctvom predsedníčky senátu.

Ďalej okresný prokurátor uviedol, že nesúhlasí s argumentáciou obhajcu o rozhodujúcom okamihu, ku ktorému sa viaže spáchanie skutku t.j. 22. februára 2010, kedy došlo k poslednému útoku zo strany obvineného. Podľa názoru prokurátora, v danom prípade ide o skutok, pri ktorom páchatel' po dlhšiu dobu udržiaval svojím konaním protiprávny stav a prvého konania voči poškodenej S. N. sa dopustil v júli 2008, hoci za ten istý čin, t.j. za obdobné konanie, bol dňa 22. novembra 2007 z výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený. Dňa 22. februára 2010 podala poškodená na obvineného trestné oznámenie.

Podľa názoru okresného prokurátora v tomto prípade nie sú dané dôvody dovolania v zmysle § 371 Tr. por. a rozhodnutia Okresného súdu Liptovský Mikuláš a Krajského súdu v Žiline považuje za správne a zákonné. Navrhol dovolanie obvineného J. N. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať

(§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že obvinený J. N. bol už v minulosti rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, zo dňa 16. decembra 2004, sp. zn. 2T 178/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, zo dňa 29. marca 2005, sp. zn. 1 To 52/05, odsúdený pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní tri a pol roka. Výkon trestu nastúpil dňa 20. júna 2005. Uznesením Okresného súdu Trnava, zo dňa 22. novembra 2007, sp. zn. 30PP 150/2007, bol obvinený J. N. podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody dňa **22. novembra 2007**. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. súd odsúdenému určil skúšobnú dobu v trvaní štyri roky. Uznesením Okresného súdu Trnava, zo dňa 25. októbra 2011, sp. zn. 30 PP 150/2007, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, zo dňa 13. decembra 2011, sp. zn. 3Tos 227/2011, bolo rozhodnuté, že odsúdený J. N. sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil, a preto zvyšok trestu odňatia slobody vykoná.

Podľa § 208 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., z ktorého bol obvinený N. uznaný za vinného v trestnej veci, ktorá je predmetom dovolania, odňatím slobody na sedem až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v ods. 1, **hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený.**

Ako vyplýva zo skutku, protiprávny stav obvinený udržiaval dlhšiu dobu a prvého konania voči poškodenej S. N. sa dopustil **v júli 2008, hoci dňa 22. novembra 2007 bol za taký čin podmienčne prepustený** z výkonu trestu odňatia slobody. Je zrejmé, že obvinený sa skutku začal dopúšťať osem mesiacov po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a uvedený stav trval dlhšie ako jeden rok.

V súvislosti s námietkou obvineného týkajúcou sa časového momentu páchania tohto trestného činu po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin a jeho právnej kvalifikácie Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné:

Pre posúdenie, či páchatel' naplnil zákonné znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby uvedené v odseku 2 písm. c/ Tr. zák. je rozhodujúce, aby doba dvadsaťštyri mesiacov počítanej spätne k dátumu prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký trestný čin spadala do času opätovného páchania tohto trestného činu.

Táto doba sa počíta odo dňa začatia opätovného páchania tejto trestnej činnosti a nie odo dňa jej dokončenia.

Pri opačnom výklade by recidivujúci páchatel' časovo trvajúcejšieho páchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. dokončeného po uplynutí dvadsiatich štyroch mesiacov od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bol postihnutý miernejšie (podľa odseku 1) oproti páchatel'ovi, ktorý ho po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody páchal kratšiu dobu, ale v rámci uvedených dvadsiatich štyroch mesiacov.

Tento výklad nie je v rozpore s tým, že trestný čin tejto povahy je dokončený časovo posledným útokom páchatel'a. Zmyslom uvedenej kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa ods. 2 písm. c/, § 208 Tr. zák. je práve prísnejší postih páchatel'a závažnejšej špeciálnej recidívy, a tým poskytnutie aj dôraznejšej ochrany mnohokrát tým istým poškodeným, pri súčasnej generálnej prevencii pred možnou špeciálnou recidívou inými páchatel'mi uvedeného trestného činu.

Pre úplnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že prepustením z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin sa rozumie aj podmienené prepustenie z výkonu tohto trestu.

Z uvedeného je zrejmé, že táto dovolacia námietka obvineného N. týkajúca sa právnej kvalifikácie jeho konania nie je dôvodná.

V dovolaní obvinený J. N. ďalej namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, pričom toto porušenie videl v tom, že na hlavnom pojednávaní dňa 3. februára 2011 vypočúval súd poškodenú S. N. v jeho neprítomnosti, hoci s takýmto postupom nesúhlasil.

Najvyšší súd konštatuje, že prvostupňový súd pri výsluchu svedkyne poškodenej S. N. postupoval v súlade so zákonom. Podľa § 262 Tr. por. sa obvinený počas výsluchu svedkyne poškodenej vylučuje z pojednávacej miestnosti z obavy, že by v prítomnosti obžalovaného svedkyňa – poškodená nevypravovala pravdu ako aj z dôvodu, že by jej z podaného svedectva hrozila ujma na zdraví. Dôvodná obava poškodenej bola v danom prípade odôvodnená charakterom trestnej činnosti, pre ktorú bol obvinený trestne stíhaný. Prejavoval sa u nej syndróm týranej ženy, ktorý vznikol v dôsledku opakovaných a dlhšie trvajúcich traumatických zážitkov.

Z uvedeného je zrejmé, že námietky obvineného nenapĺňajú dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 9. júla 2013

JUDr. Igor B u r g e r , v. r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová